

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Lybäck, H. (2013) Kohti vihreää keidasta. Teoksessa Briitta Hiitola (toim.) KOULII-hanke. Koulutuksen Innovaatio & Integraatio 2010-2013. Omnian julkaisu C 13. Espoo: Espoon seudun koulutuskuntayhtymä Omnia, 26-28.

URL: https://www.omnia.fi/sites/default/files/koulii_loppuraportti.pdf

KOHTI VIHREÄÄ KEIDASTA

Henry Lybäck

Tavoitteena oli tuoda Suurpellon asukkaille ravitsemispalveluita osaksi erilaisia yhteisöllisiä tapahtumia. Toisena tavoitteena oli kehittää alueen palveluita ja edistää Suurpellon asukkaiden yhteisöllisyyttä. Yhteisöllisyydellä tarkoitetaan asuinalueen viihtyisyyden parantamista tuottamalla palveluita yhdessä asukkaiden kanssa.

Tarkoituksena oli tuottaa ja toteuttaa palvelutuotekonsepteja, jotka jäävät elämään osaksi Suurpellon yhteisöllistä toimintaa. Suurpellon asukkaat, Laurean ja Omnian opiskelijat sekä opettajat yhteistuumiin lähialueen yritysten kanssa suunnittelivat ja toteuttivat yhteisön tarpeisiin kohdistuvia palveluita. Koulii -hanke mahdollisti yhteistyön eri toimijoiden kesken, jonka avulla pystyttiin tarjoamaan Suurpeltoon palvelumuotoilun avulla erilaisia palvelutuotteita. Opiskelijoiden rooli yhteistyössä oli tärkeä ja he vastasivat yhdessä Suurpellon asukkaiden ja yritysten kanssa mielenkiintoisten palveluiden kehittämisestä Suurpeltoon. Tärkeimpiä palvelutuotteita olivat "elämystorit", kokkikoulu- ja ruokapiirikonseptit sekä seminaarien organisointi ja toteuttaminen.

Edellä mainittujen palvelutuotteiden tärkeimpiä osa-alueita oli lähi- ja luomuruoan tuominen osaksi ravitsemispalveluita. Näistä kehittyikin iskulauseemme "tuoreudesta elinvoimaa" ja Brillat – Savarinin (1988, 15) sanoin "kerro minulle mitä syöt, minä sanon kuka olet". Ihmisiä on alkanut kiinnostaa, millä tavalla itsensä ravitsee. Ruoan laatu, alkuperä ja jalostusaste ovat korostuneet heidän valinnoissaan. Lähiruoan ja luomuruoan käyttäminen ravintona on lisääntynyt ja kasvattanut osuuttaan elintarvikealalla. Vihreä keidas halusi tuottaa palveluita, jotka edistävät tuoreiden läheltä saatavien raaka-aineiden käyttöä yhdessä Suurpellon asukkaiden kanssa.

Laurea Leppävaaran opiskelijoiden pedagoginen oppiminen

Koulii hankkeessa opiskelijoiden osallistuminen hankkeen eteenpäinvientiin oli tärkeässä roolissa. Laurea Leppävaaran palvelutuotteen suunnittelun opintojaksolta oli yhteensä 44 opiskelijaa mukana luomassa yhteisöllisyyttä ja palvelukonsepteja Suurpellon kehittämiseksi. Opinnäytetyöntekijöitä oli kuusi, jotka toteuttivat yhdessä Koulii hankkeen ja palvelutuotteen suunnittelun opintojakson kanssa palveluita Suurpellon asukkaille eri näkökulmista. Kaksi opiskelijaryhmää järjesti kokkikoulun Suurpellon asukkaille 26.4.2012. Kukkivassa Suurpelto tapahtumassa kaksi opiskelijaryhmää ja kaksi opinnäytetyöntekijää toteutti maalaistorin 12.5.2012. Kaksi opiskelijaryhmää suunnitteli keväällä 2012 konseptin ruokapiiritoimintaan asuk-

kaiden hyödynnettäväksi, jota jatkoivat kaksi opinnäytetyöntekijää syksyllä 2012. Kaksi opiskelijaryhmää organisoitiin erinomaisesti Koulii -hankkeen päätösseminaarissa 21.11.2012. Joulutori toi yhteisöllisyyttä 1.12.2012, jonka kaksi opiskelijaryhmää järjesti yhdessä laajan yhteistyöverkoston kanssa. Joulutorin toteuttamisessa oli mukana ansiokkaasti kaksi opinnäytetyöntekijää. Viimeisen ja onnistuneen yhteisen Koulii hankkeen verkostoseminaarissa ohjelman tuotti ja toteutti yksi opiskelijaryhmä 17.12.2012.

Palveluita kehitettiin yhdessä asukkaiden ja yhteistyöverkoston kanssa palvelumuotoilun keinoin. Magerin (2009, 15) mukaan palvelumuotoilu ottaa huomioon asiakkaiden näkökulman palvelujen toimivuuden ja muotoilun avulla. Tarkoituksena on vakuuttaa asiakkaan näkökulmasta palveluiden käyttökelpoisuus, hyödyllisyys ja haluttavuus sekä tuottajan kannalta tehokkuus ja näkyvyys.

Toimintatutkimuksessa yhdessä ratkaistaan käytännön läheisiä ongelmia ja pyritään saamaan aikaan muutosta osallistamalla yhteisö muutokseen mukaan (Ojasalo, Moilanen & Ritalahti 2009, 65). Suurpellon asukkaat, Koulii -hanke, opettajat, opiskelijat ja alueen toimijat ovat yhdessä osallistuneet tutkimaan ja kehittämään asukastarpeista kumpuavia palveluita. Vihreä keidas on tehnyt toiminnallista tutkimusta hyödyntäen Moritz (2005, 123) palvelumuotoiluprosessia (kuvio 1) eri palveluiden kehittämisessä.

PALVELUMUOTOILUPROSESSI (MORITZ 2005, 123)

Moritz (2005) määrittelee palvelumuotoiluprosessimallin, jossa hän kuvaa kuusi eri vaihetta ymmärrys (understanding), jossa etsitään tietoa sekä opitaan asiakkaista sekä muista palveluympäristöistä. Toiseksi pohditaan (thinking) analyttisesti palvelun strategiaa ja valitaan suunta sille. Kolmanneksi kehitetään (generating) innovoiden palveluita ja konsepteja. Neljänneksi seulotaan (filtering) olemassa olevaa tietoa palveluista ja konsepteista sekä valitaan niistä paras. Viidenneksi selitä (explaining) konkretisoidaan konseptia perustelemalla ja näyttämällä mahdollisuuksia. Kuudentena on luodun palvelukonseptin toteutus (realising). (Moritz 2005, 123–147.)

Opiskelijoiden palaute opintojaksosta

Palvelutuotteen suunnittelun opintojaksolla opiskelijoiden antamat palautteet. (Taulukko 1) ja (taulukko 2) tuloksista, 50 % opiskelijoista teki Koulii -hankkeen kanssa yhteistyötä ja antoi palautetta opintojakson toteuttamisesta. Syksyllä 80 % opiskelijoista teki Koulii -hankkeen kanssa yhteistyötä (taulukko 3).

Esitä arviosi väittämistä (1= täysin eri mieltä, 5= täysin samaa mieltä) ja anna sanallista palautetta.									
	?	1	2	3	4	5	yht.	ka.	keskihaj.
1. Toteutus oli kokonaisuudessaan toimiva.			15 % (n=3)	35 % (n=7)	35 % (n=7)	15 % (n=3)	20	3,5	0,95
2. Toteutuksen työmäärä vastasi opintojakson laajuutta opintopisteinä. (Yksi opintopiste vastaa 26,7 työtuntia.)				10 % (n=2)	65 % (n=13)	25 % (n=5)	20	4,15	0,59
3. Ohjaus tuki oppimistani.		5 % (n=1)	15 % (n=3)	30 % (n=6)	20 % (n=4)	30 % (n=6)	20	3,55	1,23
4. Pystyn hyödyntämään oppimaani.			10 % (n=2)	20 % (n=4)	35 % (n=7)	35 % (n=7)	20	3,95	1

TAULUKKO 1: MHA1122 TOTEUTUSRYHMÄN PALAUTTEET OPINTOJAKSOSTA

Esitä arviosi väittämistä (1= täysin eri mieltä, 5= täysin samaa mieltä) ja anna sanallista palautetta.									
	?	1	2	3	4	5	yht.	ka.	keskihaj.
1. Toteutus oli kokonaisuudessaan toimiva.			10 % (n=2)	36 % (n=7)	21 % (n=4)	31 % (n=6)	19	3,74	1,05
2. Toteutuksen työmäärä vastasi opintojakson laajuutta opintopisteinä. (Yksi opintopiste vastaa 26,7 työtuntia.)			10 % (n=2)	5 % (n=1)	31 % (n=6)	52 % (n=10)	19	4,26	0,99
3. Ohjaus tuki oppimistani.			5 % (n=1)	15 % (n=3)	63 % (n=12)	15 % (n=3)	19	3,89	0,74
4. Pystyn hyödyntämään oppimaani.		5 % (n=1)	15 % (n=3)	15 % (n=3)	31 % (n=6)	31 % (n=6)	19	3,68	1,25

TAULUKKO 2: MHA1121 TOTEUTUSRYHMÄN PALAUTTEET OPINTOJAKSOSTA

Esitä arviosi väittämistä (1= täysin eri mieltä, 5= täysin samaa mieltä) ja anna sanallista palautetta.

	?	1	2	3	4	5	yht.	ka.	keskihaj.
1. Toteutus oli kokonaisuudessaan toimiva.					81 % (n=9)	18 % (n=2)	11	4,18	0,4
2. Toteutuksen työmäärä vastasi opintojakson laajuutta opintopisteinä. (Yksi opintopiste vastaa 26,7 työtuntia.)	9 % (n=1)				27 % (n=3)	63 % (n=7)	11	4,7	0,48
3. Ohjaus tuki oppimistani.				9 % (n=1)	63 % (n=7)	27 % (n=3)	11	4,18	0,6
4. Pystyn hyödyntämään oppimaani.				9 % (n=1)	27 % (n=3)	63 % (n=7)	11	4,55	0,69

TAULUKKO 3: MHA1211 TOTEUTUSRYHMÄN PALAUTTEET OPINTOJAKSOSTA

Tulevaisuus

Palvelutuotteen suunnittelun opintojakson yhteistyö Suurpellon kehittämiseksi jatkuu tulevaisuudessa. Suurpelto-seuran kanssa kehitetään yhteistyötä ja luodaan toimintaa Suurpellon alueelle. Koulii -hanke on mahdollistanut uudenlaisen yhteisöllisyyden eteenpäin viemisen Suurpellon alueella ja hankkeen päättymisen jälkeen meillä on kunnia jatkaa sitä yhdessä asukkaiden ja lähiyritysten kanssa.

Lähteet

- Brillat- Savarin, J. 1988. Maun fysiologia. Suom. Mannerkorpi, J. Alkuperäinen teos 1825. Jyväskylä: Gummerus.
- Moritz, S. 2005. Service Design. Practical access to an evolving field. Köln International School of design.
- Ojasalo, K., Moilanen, T. & Ritalahti, J. 2009. Kehittämistyön menetelmät. Helsinki: WSOYpro.